

ระจิบเวอร์

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๕
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๗๖๔. เรื่อง “บุญกุศล”

๑. ผมขอถามความหมายของคำว่า “สติวินัย”

๒. วันผมนั่งฟังเทศน์เข้าที่วัดหลวงพ่อ ระหว่างที่ฟังได้สັกพัก ผมก็นึกถึงน้องสาวที่เสียชีวิตไปแล้ว แล้วอุทิศบุญที่มาทำให้เขา ผมได้เห็นมือหนึ่งพุ่งขึ้นมาแตะที่บาตรพระ แล้วก็หายไ้ ผมอยากถาม เขามารับบุญใช่หรือไม่ครับ

ขอบพระคุณมาก

ตอบ : นี่คำถามนะ ๒ คำถาม

๑. ผมขอถามความหมายคำว่า “สติวินัย”

สติวินัยนี้เป็นผู้ที่มีสติสมบูรณ์ สติวินัยๆ มันเป็นผู้มีสติ สติสัมปชัญญะ ถ้าสติวินัยมันถึงว่า หมายถึงว่าผู้ที่ มันเป็นศัพทในพระพุทธศาสนา ศัพทในพระพุทธศาสนา เวลาผู้ที่สมบูรณ์แบบแล้ว เขาเรียกสติวินัย สติวินัยคือพ้นจากความผิดตามอาบัติทั้งสิ้น

สติวินัยๆ มันมีอยู่ในปาติโมกข์ใน สมุขหาวินโย ทาทพุโ สติวินโย ทาทพุโ อมุพุหวินโย ทาทพุโ มันบุคคล ๗ ประเภทที่ไม่เป็นอาบัติใด คือเหมือนกับพ้นกฎหมาย กฎหมายยกเว้นพวกนี้หมด ยกเว้นพวกนี้เพราะอะไร เพราะเขาสมบูรณ์แบบในตัวของเขาเรียบร้อยแล้ว สติวินัยๆ ไ้

สติวินัย ในวงการพระเขาเรียกว่าผู้ที่มีสติวินัย แต่ในสมัยพุทธกาลเขาสวดนะ ผู้นี้เป็นผู้ที่มีสติวินัย หมายถึงว่าพระอรหันต์ ว่าอย่างนั้นเลย ฉะนั้น พอสวดเป็นสติวินัยขึ้นมา เพราะคนที่ไม่มีความผิดคอยไปจับผิดๆ ไ้ พอไปจับผิดขึ้นมามันจะเป็นบาปกรรมไ้ ตีเตียนพระอริยเจ้าเป็นอาบัตินะ เป็นกรรม เป็นกรรมหนัก ตีเตียนพระอริยเจ้า

ทีนี้ตีเตียนพระอริยเจ้า เราไม่รู้ไ้ เราไม่รู้ไ้ ภูมิกวาระเราไม่ถึง แล้วมันจะเป็นบาปเป็นกรรมตรงไหนละ

เป็นบาปเป็นกรรมว่า ท่านเป็นผู้ที่ไม่แบบว่าโต้ตอบตอบสนองใดๆ ทั้งสิ้นแล้ว แล้วเราไปเพ่งโทษไป เราไปเพ่งโทษ ถ้าเราไม่เข้าใจ เราไม่รู้ เราไม่ได้เพ่งโทษ คำว่า “เพ่งโทษ” มันต้องหาเหตุหาผลไป มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้น นั่นแหละกรรม เวรกรรมมันเกิดตรงนั้นนะ

ฉะนั้น ในสมัยพุทธกาล ถ้าเป็นสตีวินัย เขาจะมีพิธีสวด สวดยกขึ้นให้เป็นสตีวินัย แต่ในสมัยปัจจุบันนี้มันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปได้ที่การจะยอมรับว่าเป็นอย่างนั้น ถ้าไม่มีการยอมรับว่าเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านเป็นจริง ท่านเป็นสตีวินัยในสมบรูณ์แบบในตัวของท่าน สมบรูณ์ในตัวของท่าน นี่เขาเรียกว่าสตีวินัย

แล้วใครจะเพ่งโทษ ใครจะติเตียน มันก็กรรมของสัตว์ มันกรรมของสัตว์

แต่สมัยนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงชีพอยู่ ถ้าเป็นสตีวินัยให้สวดยกขึ้นว่า ผู้นี้เป็นผู้ที่มีสตีวินัยสมบรูณ์ ไม่ให้ใครไปกล่าวโจมตี กล่าวเพ่งโทษท่าน เพราะมันจะเป็นกรรมของผู้กระทำนั้นต่างหาก

นี่พูดถึงท่านทำให้เป็นสิ่งที่ติงามไป ไม่ให้ใครเป็นบาปเป็นกรรมแก่บุคคลคนนั้น นี่พูดถึงว่าสตีวินัย

ขอถามความหมายคำว่า “สตีวินัย” จบ

๒. วันที่ไปพึ่งเทศน์เข้าที่วัด ระหว่างที่พึ่งเทศน์หลวงพ่อ ผมคิดถึงน้องสาวที่เสียชีวิตไป เพราะมาทำบุญให้เขา ผมได้เห็นมือมือหนึ่งพุ่งไปแตะที่บาตรพระ

ถ้าเขาได้เห็นๆ มันเป็นอุปาทานก็ได้ มันเป็นสิ่งใดก็ได้ มันเป็นบุญกุศลของบุคคลคนนั้นก็ได้

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพระพุทธศาสนา เวลาเทพารักษ์ เทพารักษ์ที่คุ้มครองดูแลนั้นนะ เขาคุ้มครองดูแลของเขา นั่นเป็นสิ่งที่ เป็นของขลัง เป็นผู้คุ้มครองรักษา

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบพระธรรมๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ มันมีพระสงฆ์ พระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งที่อาศัยของเรา ถ้าเป็นที่พึ่งอาศัยของเรา เห็นไหม

สิ่งที่เราทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลให้เขา คำว่า “อุทิศส่วนกุศลให้เขา” คือหัวใจของเราใจ หัวใจผู้ที่จะทำ สายบุญสายกรรม ถ้าเป็นสายเลือดเดียวกัน เวลาอุทิศส่วนกุศลต่างๆ มันถึงกัน นี่ไง สิ่งที่ว่าเรามีกรรมต่อสัตว์ไง

ฉะนั้น เวลาว่าเห็นมือไปแตะที่บาตร

ไฉนมันเห็นของเรา มันเป็นการยืนยันให้เราได้มีบุญกุศล มีความสุขใจของเรา

แต่บอกว่ามันจะเป็นอย่างนั้นๆ

พระพุทธศาสนาไม่ให้ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ให้ถือนอกพระพุทธศาสนา ให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นรัตนตรัย เป็นที่พึ่งที่อาศัย ใ้สิ่งที่รู้ที่เห็นขึ้นมามันเป็นจริงเป็นนิสสัย เป็น อานาจาสนาของแต่ละบุคคล มันไม่เหมือนกัน จะเอาสิ่งนี้เป็นบรรทัดฐานไม่ได้

บรรทัดฐานของเราก็พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งที่เรารู้เราเห็น เราทำบุญกุศล เรา ระลึกถึง เห็นไหม การอุทิศส่วนกุศลคือเจาะจง เรานึกขึ้นมาในใจของเรา จะเจาะจงนาย ก. นาย ข. นาย ง. อุทิศเจาะจงผู้โน้นๆ แล้ว สัพเพ สตฺตา สัตว์ทั้งหลายได้รับทั้งสิ้น บุญกุศลนี้แผ่ กระจายไปทั้งหมด ถ้าเป็นบุญกุศลของเรา

เขาบอกว่า ไฉ่ไฮ! โลกมากมายนเลย ทำอะไรได้บุญกุศลมากขนาดนั้นเลยหรือ ถ้าบุญ กุศลมากขนาดนั้น เราก็ต้อง แหม! มีความสุขสมบูรณ์แบบ นี่ซู้ทุกขเลย

บุญกุศลส่วนบุญกุศล มันเป็นนามธรรม ความรู้สึกใจ เรื่องของจิตวิญญาณ เรื่องของ ความรู้สึกไม่มีขอบเขต อุทิศมาน้อยขนาดไหนมันก็สมบูรณ์แบบอยู่ของมันอย่างนั้น

แต่เพราะกิเลสของตน ความตระหนี่ถี่เหนียวของตน ความเห็นผิดของตน ไม่ยอมให้ใคร เลยไ้ ทั้งๆ ที่ความรู้สึกอันนี้มันมีคุณค่า มันอุทิศส่วนกุศลให้ใครก็ได้

ดูสิ เวลาให้ธรรมเป็นทานๆ ไ้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยากเปิดหูเปิดตาพวก เราด้วย ไ้พวกมืดๆ บอดๆ ให้มันหูตาสว่างเสียที อุทิศให้ พยายามให้เปิดหูเปิดตาเราขึ้นมา นี่ เป็นความปรารถนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์นะ

ฉะนั้น สิ่งทีบอกว่า ไฉนมันคืออะไร สิ่งที่ว่าเห็นมือมา

มันเป็นความเห็นของตน ถ้าเป็นทางวิทยาศาสตร์นะ มันเป็นแสง เป็นแสง เป็นเงา มัน มองเห็นเป็นภาพอย่างนี้ อันนั้นยกไว้ เพราะกรณีนี้มันเป็นบุญเป็นกุศล เป็นจิตนิสสัยของแต่ละ บุคคลเอามาเป็นมาตรฐาน เราไม่เอามาเป็นบรรทัดฐาน

เราเป็นชาวพุทธ เรานับถือพระพุทธศาสนา เราบรรพชาของชาวพุทธ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก แก้วสารพัดนึก นึกได้มาก นึกได้น้อย นึกได้สูงได้ส่ง ได้ต่ำต้อย ขนาดไหน มันก็อยู่ที่วาสนาของจิตดวงนั้น

ถ้าจิตดวงนั้นมีรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย แก้วสารพัดนึก แก้วสารพัดนึกนะ มันนึกถึงได้ถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ไง สติวินัยๆ มีสติสมบูรณ์แบบ

แต่คนตาไม่ถึงมันไม่รู้หรอก สติอะไร สติอย่างนั้นหรือ อ้าว! สติก็รู้เท่าทัน มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา รู้เท่าทันการดำริ ความรู้สึกนึกคิดในใจพร้อมหมดเลย สติวินัย จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๖๕. เรื่อง “ไม่มีเพื่อนไปวัดทำบุญ”

กราบนมัสการหลวงพ่อดังนี้ค่ะ

สมัยก่อนดิฉันไปวัดไปปฏิบัติธรรม มีเพื่อนไปด้วยกันมากมาย แต่พอได้มีโอกาสศึกษาคำสอนของครูบาอาจารย์ทางสายวัดป่า เลยเริ่มพิจารณาว่าคำสอนที่เคยได้รับรู้มาไม่ตรงกันตัวเองน่าจะไปผิดทาง เลยค่อยๆ แยกตัวออกจากหมู่คณะ ตั้งแต่นั้นมา การไปวัดไปฟังธรรมก็พยายามไปคนเดียวมาตลอด แต่บางครั้งก็รู้สึกเสียใจที่ไม่มีเพื่อนไปทำบุญด้วยกัน เพราะวัดที่อยากไป วัดที่สงบอยู่ไกลบ้าน ตอนนี้จะไปได้แค่ใส่บาตรวัดในกรุงเทพฯ เพื่อนที่อยู่ก็ชอบไปเที่ยวมากกว่าไปทำบุญ หากคนไปเป็นเพื่อนก็ยากค่ะ

อยากเรียนถามหลวงพ่อดังนี้

เราควรวางใจหรือปฏิบัติในเรื่องนี้อย่างไรดีค่ะ บางครั้งก็นึกน้อยใจว่าทำไมเราถึงหาคนไปทำบุญกับเราได้ยากมาก เรามีกรรมอะไรหรือเปล่าคะถึงได้เป็นแบบนี้ เพราะชีวิตค่อนข้างโดดเดี่ยวค่ะ ไม่มีลูก ไม่มีสามี เห็นเวลาคนมาวัดด้วยกันหลายคน รู้สึกดีกับเขา

กราบขอความเห็นจากหลวงพ่อดังนี้ค่ะ

ตอบ : เวลาเป็นพระๆ นะ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านขึ้นชมไร่ เวลาพระออกธุดงค์ไปองค์เดียวเหมือนนอแรด แรดมันมีคนเดียวนะ วัวมีสองเขา กวางมีสองเขา แต่แรดมันมีคนเดียว ไปแบบนอแรดอันดับหนึ่ง ไปแบบสองคนเริ่มมีภาระรับผิดชอบแล้ว แล้วถ้าไปมากคนเป็นภาระรุงรังไปทั้งสิ้น

นี่พูดถึงการไปวัดๆ ใจ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านออกประพฤติปฏิบัติ ให้ไปองค์เดียวๆ แต่ส่วนใหญ่ถ้าไปกันสององค์ สามองค์ ก็ไปแยกกันข้างหน้า ถ้าอยู่คนเดียวแล้วประพฤติปฏิบัติ ถ้าจะประพฤติปฏิบัติ

เวลาเกิดมาเกิดจากท้องพ่อท้องแม่ เวลาตาย ต่างคนต่างตาย เวลาจะบรรลุนิพพานก็ บรรลุคนเดียว ไม่บรรลุที่ ๕ องค์ ๑๐ องค์ เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม คนที่มีอำนาจวาสนาไป

ฉะนั้น ไปคนเดียวๆ ถ้ามีสติสัมปชัญญะ มันพอใจในการไปคนเดียวของเราต่างหาก เพราะความพอใจการไปคนเดียวของเรา เพราะเราได้พิจารณาความถูกต้องชอบธรรมแล้ว แล้ว เราจะไปคนเดียวอย่างนี้

ถ้ามันจะไปหลายคนๆ เขาจะไปทางซ้าย เขาจะไปทางขวา เขาจะไป เหมือนคำถามไป

แต่เดิมไปทำบุญ เพื่อนฝูงมากมายมหาศาล เวลาไปแล้วไปศึกษา ไปทำบุญที่วัดป่า วัด ป่า พอเริ่มพิจารณาว่าคำสอนที่เคยได้รับรู้มาไม่ตรงกัน ก็เลยพิจารณา ค่อยๆ แยกตัวออกมา ค่อยๆ แยกตัวออกมา

คำว่า “ค่อยๆ แยกตัวออกมา” นี่ทำถูกต้องไป สิ่งที่มีมันไม่ชอบธรรม กาลามสูตรๆ องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้เลย มนุษย์เกิดมา ถ้ามีความเชื่อความศรัทธา ความเชื่อนี้ เป็นอริยทรัพย์ เพราะความเชื่อทำให้เรามาศึกษาค้นคว้า แต่พอศึกษาค้นคว้าไปแล้ว กาลาม สูตรๆ ไม่ให้เชื่อๆ นี่ไง ไม่ให้เชื่อๆ แล้วพอไม่ให้เชื่อ เราก็พิจารณา

เราเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นลูกศิษย์ ที่เราประพฤติ ปฏิบัติตามข้อเท็จจริงไป เวลาเกิดก็เกิดมาคนเดียว เวลาตรัสรู้ก็ตรัสรู้คนเดียว เวลาจะบรรลุนิพพานก็บรรลุนิพพานคนเดียว เวลาเราจะเลือก เราจะคัด เราจะแยกของเรา เราก็เลือกของเราคนเดียว

สิ่งที่เราชอบใจ สิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม เราพิจารณาของเราด้วยวิมูขะของเรา แล้วสิ่ง ที่มีมันไม่ถูกต้องชอบธรรม แล้วเขาชักชวนกันไป นี่กระแสสังคมไป แหกกันไปก็แหกกันมาไง แห่ล้า พระอรหันต์ไป แล้วไม่รู้ว่ามีหนทางไหน หนทางวัฏฏะเป่าทั้งนั้นนะ

พระอรหันต์ที่เป็นจริงเป็นจัง เขาไม่ต้องการอะไรเลย เขาไม่ต้องการ เข้าบิณฑบาตเลี้ยงชีพเท่านั้นนะ แล้วสิ่งที่ว่า จิตใจที่สูงส่งกว่าชักนำ ชักนำสิ่งที่ดีกว่า

พระสารีบุตรไปเห็นพระอัสสชิบิณฑบาต พระอรหันต์เดินบิณฑบาต เวลาคนที่รู้ที่เห็น มันยังศรัทธา ยังเคารพนบนอบเลย เพราะมันเป็นคุณธรรมในหัวใจนั้นไป

พระอรหันต์เขาไม่ต้องการเงินในกระเป๋าคือใครหรอก เขาไม่ต้องการ เขาต้องการความถูกต้องชอบธรรม เพราะอะไร เพราะความถูกต้องชอบธรรม นี่ไง มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมนั้นมันพัฒนาให้จิตใจนั้นเจริญก้าวหน้า

ถ้าจิตใจเจริญก้าวหน้า เราไปวัดป่า เราศึกษา เราค้นคว้ามา มันก็ถูกต้องอยู่แล้ว เพราะอะไร เพราะเราแยกตัวออกมา ถ้าไม่แยกตัวออกมา เราจะไปยอมจำนนกับกระแสอย่างนั้นใช่ไหม เราจะไม่ยอมกับความที่เราเห็นว่ามันไม่ถูกต้องชอบธรรมใช่ไหม มันไม่ชอบธรรมอยู่แล้วแล้วสิ่งที่ชอบธรรมล่ะ

ที่ไหนชอบธรรม เราก็ไปที่ชอบธรรมของเรา แล้วไปที่ชอบธรรมของเรา เหลือเราคนเดียว ไม่มีใครมาเลย

อ้าว! มันก็ถูกต้องชอบธรรมไง

หลวงตาสอนนะ ขนโคกับเขาโค ขนโคแม่งมีทั้งตัว เขามีอยู่สองเขา แล้วนอแรดมีนอเดียว ขนโคกับเขาโค ในโลกนี้คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก

มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาลไง พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะจะไปชวนสังฆราชมาหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง นู่นก็ไม่ใช่ นี่ก็ไม่ใช่ โอ้โฮ! ลูกศิษย์ลูกหาเยอะแยะเลย

สังฆราชบอกว่า ถ้ามพระสารีบุตรกลับใจ โลกนี้มีคนโง่มากหรือคนฉลาดมาก

คนโง่มาก

คนโง่มันหลอกง่าย ๆ ใจ ไอ้คนฉลาดมันหลอกยาก เอ็งจะไปอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอ็งก็ไปเถอะ ข้าไม่ไป ข้าจะหลอกคนโง่อยู่ที่นี่

นี่ก็เหมือนกัน เราคนเดียว เราจะโง่ไปกับเขาหรือ ถ้ามันไม่มี ไม่มีก็กรรมของสัตว์โง่

พ่อแม่คนเดียวมีลูกหลายๆ คน ก็อยากให้ลูกฉลาดทั้งหมด แล้วคนที่มันไม่ฉลาดเท่าคนอื่น เราทำอย่างไร เราจะเอาปัญญาใส่สมองมันไหม แล้วมันยอมรับไหม เพราะอะไร เพราะสติปัญญามันเกิดมาจากจิตดวงนั้น คนโง่ คนฉลาด มันมาจากจิตของเขา มันมีพันธุกรรมของมัน มันมีเวรมีกรรมของมัน แล้วเราจะให้มีทัศนคติเหมือนเรา

ไปวัดที่ชอบใจไป ไปวัดที่ถูกต้องใจ แล้ววัดไหนล่ะ

วัด วัดที่หัวใจเรานี่ เราพิจารณาของเราแล้วถ้าจะไปคนเดียว เราก็ภูมิใจของเรา

ไอ้ที่ว่ามันเหงา มันเห็นคนมาเป็นกลุ่มเป็นก้อน แล้วเราอนุโมทนาไปกับเขา

คอยดูนะ เดี่ยวมันเหลือคนเดียว ไอ้ที่ว่าเป็นกลุ่มเป็นก้อนนั่นนะ

ถ้ามันค้นหาความจริงขึ้นมา มันเป็นเรื่องยากไง มันเป็นเรื่องยาก ทักษะของคนที่จะทำให้มันเห็นตรงกัน เห็นได้ยาก แม้แต่ลูกศิษย์หลวงปู่มัน หลวงปู่มันเวลาท่านสอนนะ ท่านสอนเฉพาะบุคคลเลย หลวงปู่อ่อน ท่านให้บริกรรมค้ายาวๆ เลย เพราะถ้าสั้นๆ แล้วมันตลกวังค์หมดนะ ท่านสอนเฉพาะๆ เฉพาะบุคคลเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มันท่านรู้ถึงจิตนิสัยของคน ท่านรู้ถึงเวรกรรมของสัตว์ ท่านสอนเฉพาะเจาะจงลงไปจิตใจของสัตว์เลยว่ามันแก้อย่างไร เป็นอย่างไร ทำอย่างไร ให้มันตื่นตัวขึ้นมาเท่ากับใจดวงนั้นไง แล้วมันหาได้ยาก กว่าที่จะพิน กว่าที่จะค้นหาแต่ละบุคคลๆ มันหาได้ยาก แล้วเราเป็นคนคนหนึ่ง

มันจะย้อนกลับมา ย้อนกลับมาว่า เขาบอกว่าเขาน้อยใจ มันน้อยใจนะ เขาทำบุญก็ไปกันเยอะแยะเลย ใ้เราไปคนเดียวๆ

ไปคนเดียวเพราะเราเลือกอย่างนี้ไง ถ้าเราไม่เลือก เราแขวนอุดมการณ์ของเราซะ เราไปกับเขาได้ ที่ไหนก็ได้ ไปได้หมดละ เยอะแยะไปหมดเลย

คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก

คนโง่ไปไหนสาธุๆ เจริญพร อู้อู! ชอบ ไปที่ชอบๆ เวลาเขาไปที่ชอบๆ แต่เราไม่ชอบ แต่เราอยากให้เขามาเหมือนเรา

วุฒิภาวะ เขาคิดได้อย่างเราไหม เขาคิดได้อย่างเราแล้วเขามีขันติธรรมอดทนได้ไหม

สมัยหลวงปู่มันนะ ครูบาอาจารย์ท่านเล่ามา เพราะเราก็ก่เกิดไม่ทัน เราเกิดไม่ทันหลวงปู่มันหรอก หลวงปู่มันนิพพานไป ๒ ปีแล้วเราถึงเกิด แต่ครูบาอาจารย์ท่านเล่าให้ฟังแล้วชอบ

คนจะไปทำบุญกับหลวงปู่มันนะ ต้องจำงเวียนไป ต้องจำงลูกหาบหาบไป จะทำบุญลำบากแสนเข็ญขนาดนั้นนะ แล้วทำไมต้องไปละ ก็ใจมันเรียกร้องไง

หลวงปู่มัน ทางเดินไม่มีนะ ต้องซื้อคันทนาเขา ซื้อนาเขา แล้วเกวียนมันย่นาข้าวเขาไปไปเพื่อจะไปทำกับหลวงปู่มัน นี่เวลาคนเขาเลือกใจ เขาเลือกของเขาอย่างนั้น

แต่คนที่เขาไม่เลือก กระแสสังคมเยอะแยะไปหมด แล้วถ้ากระแสสังคมเยอะแยะไปหมดนะ นั่นเรื่องอย่างนั้นมันเป็นเรื่องวุฒิภาวะ เป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องจิตใจที่สูง จิตใจที่ต่ำ

เพราะคำถามก็บอกอยู่แล้ว เวลาไปทำบุญที่วัดป่า พอเริ่มพิจารณาคำสอนของที่ได้รับรู้มามันไม่ตรงกัน ก็ค่อยๆ แยกตัวออกมา

ค่อยๆ แยกตัว อันนี้เราชื่นชม เราชื่นชม เพราะเราแยกตัวออกมาได้ เราไม่เอาทานของเรา เอาความเห็นของเราไปเสียเวลากับเรื่องอย่างนั้นไง แสดงว่าครูบาอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนมา เรายังเห็นข้อบกพร่องเลย ฉะนั้น จิตใจของเรามันมีจุดยืนของมัน

แล้วถ้าพูดถึงถ้ามันถูกต้องชอบธรรม เราทำของเราเองก็ได้ ถ้าเราทำ เราพัฒนาของเราขึ้นมาได้ เราถึงไม่ไปยุ่งกับใคร

ตอนนี้วันระยะห่างนี้ ห้ามยุ่งกับใครเลย โควิด ไปได้มาเต็ม แกรมกลับบ้าน แล้วกลับบ้านมาฝากพ่อฝากแม่อีกต่างหาก

เราก็ไม่ไปยุ่งกับเขา

ทีนี้คำถามนี้ เราควรระวังใจหรือปฏิบัติเรื่องนี้อย่างไรดีคะ

เวลาเราพูดด้วยความชื่นชมนะ อย่างพวกเรา อย่างพวกที่นักปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เราพอจะระลึกตัวอยู่ได้ เราออกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ด้วยการระลึกพุทโธๆ เราคบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลาจิตสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตสงบไม่มี จิตสงบระงับ

ครูบาอาจารย์ วัดที่ประพฤติปฏิบัติท่านให้แยกกัน เพราะต้องการความสงบสงัดใจ เราต้องการสัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ

อันนี้เราก็หาที่สัปปายะของเรา ถ้ามันมีหมู่ชนหรือบุคคลที่มีวุฒิภาวะ เขาเรียกว่าศีลเสมอกัน คำว่า “ศีลเสมอกัน” มันมีทัศนคติ มันมีมุมมองใกล้เคียงกัน ถ้ามันมีทัศนคติ มุมมองใกล้เคียงกัน เออ! อย่างนี้ไปด้วยกัน เอ

แต่ถ้ามันมีทัศนคติที่ไม่ใกล้เคียงกันนะ เราจะไปทำไม มันไปให้ตกต่ำใจ จิตใจที่ชอบความสงบสงัด ชอบความวิเวก พอไปแล้ว โอ้โฮ! เปิดเครื่องเสียง เปิดสนุกลูกครึ่ง เต็มร่ากัน เอาอย่างนั้นหรือ อย่างนั้นเราก็ไม่แลกรมาด้วยความเป็นอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่า เราควรระวังใจอย่างใด แล้วเราจะควรปฏิบัติอย่างใด

เราก็ปฏิบัติของเรา เรามีพุทโธของเรา เรามีสติสัมปชัญญะของเรา แล้วเราก็มองสังคม

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด จิตใจที่สูงต่ำแตกต่างกัน มันแตกต่างกันอย่างนี้ แล้วเขาจะพัฒนาขึ้นมาให้สูงขึ้น เขาจะใช้เวลาเท่าไร ประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนา ประเทศที่ยังไม่พัฒนา

ไฉนก็เหมือนกัน หัวใจที่พัฒนาแล้วกับหัวใจที่ยังไม่พัฒนาใจ หัวใจที่พัฒนาแล้วๆ เราพยายามพัฒนาหัวใจของเราให้เข้มแข็งขึ้นมา แล้วเข้มแข็งขึ้นมานะ เราอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธโธๆ อยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กอดไว้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

ในกัลยาณมิตรๆ คบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๒,๐๐๐ กว่าปี ในประวัติหลวงปู่มนั ใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับหลวงปู่มนั เวลาหลวงปู่มนั ท่านสิ้นกิเลสไ

นี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราสิ้นกิเลส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา มาอนุโมทนากับเราเลย นี่จบเลย เราทำของเราได้

เราควรปฏิบัติตัวอย่างไร เรามีกรรมอะไรหรือเปล่าคะถึงเป็นแบบนี้

เรามีบุญต่างหาก เรามีกรรมอะไร

ถ้ามีกรรมๆ ก็เหมือนทางโลกใจ คนนี้เป็นคนเห็นแก่ตัว คนนี้เป็นคนอคติ ไม่มีใครคบ อันนั้นเรื่องของเวรของกรรม เรื่องของบาปกรรม

อันนี้มันเรื่องของบุญนะ เรื่องของบุญ คำว่า “เรื่องของบุญ” เราจับประเด็นที่ว่า

แต่ก่อนศึกษากับครูบาอาจารย์สายวัดป่า แล้วเริ่มพิจารณาคำสอนที่เคยรับรู้มา มันไม่ตรงกันๆ

เราจับประเด็นตรงนี้ไ้ จับประเด็นว่า เริ่มต้นเราก็ฟังเทศน์มาทั้งนั้นนะ แล้วเราจับประเด็นไ้ เทศน์มันไม่เหมือนกัน มันขัดมันแย้งกัน

มันขัดมันแย้งสิ เพราะอะไร มันจริงหรือเท็จไ้ แต่ถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีขัดไม่มีแย้ง ในบรรดาลูกศิษย์หลวงปู่มนันั้นะ อันเดียวกันหมด

เราฟังพระเพื่อนเล่ากันมาไ้ว่า สมัยในหลวงรัชกาลที่ ๙ ท่านเริ่มสนใจในแนวทางประพฤติปฏิบัติ ท่านให้ดอกเตอร์ชาวนั เพราะดอกเตอร์ชาวนัเล่าให้พระฟัง ดอกเตอร์ชาวนัก็เป็นองคมนตรี ดอกเตอร์ชาวนัก็ไปสำรวจ สำนวญล่วงหน้า ไปคุยกับพระองค์นั้นๆ แล้วก็ไปเลกเซอร์ให้ในหลวงฟังไ้

พระกรรมฐาน เวลาแนวทางการประพฤติปฏิบัติอาจจะแตกต่างกันบ้าง แต่เวลาถ้าเข้าสู่ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะเป็นอันเดียวกันหมดเลย

จิตนิสัย ความชอบแต่ละองค์แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย แต่ถึงที่สุดแล้วคำสอนเป็นอันเดียวกัน

ดอกเตอร์ชาวนีไปสืบสภาพเพื่อไปรายงานในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ท่านก็เริ่มสนใจไปศึกษาธรรมะกับครูบาอาจารย์ที่เป็นพระกรรมฐาน

เห็นไหม ถ้ามันเป็นธรรมนะ มันไม่มีขัดไม่มีแย้งเลย มันขัดแย้งกันได้อย่างไร เพราะมันเป็นอริยสัจ มันเป็นสัจจะเป็นความจริง มันมีหนึ่งเดียว มีหนึ่งเดียวเท่านั้นในพระพุทธศาสนา

แล้วเราเอง เราไม่ใช่คนมั่งมีศรีสุขขนาดไหน เราก็ทำด้วยบุญกุศลด้วยตัวของเราเอง แล้วเราพิจารณาของเราเองด้วยสติด้วยปัญญาของเราใจ

เคยไปฟังครูบาอาจารย์สายวัดป่า แล้วมาเริ่มพิจารณาว่าคำสอนที่รับรู้มามันไม่ตรงกัน

เราก็คัดเราก็กายสิทธิ์ อะไรตรง อะไรไม่ตรง

หลวงตาพระมหาบัวท่านไปอยู่กับหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่น ก็ทุกคนเข้าใจว่าท่านเป็นพระอรหันต์อยู่แล้ว เวลาท่านทำสิ่งใด หลวงตาพระมหาบัวท่านเป็นมหานะ ท่านยังจับประเด็น แล้วไปเปิดพระไตรปิฎก เพียะๆ

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เขาไม่เชื่อข่าวลือ ไม่เชื่อตามๆ กันมา ไม่เชื่อเพราะเขาเล่านั้นไม่เชื่อเพราะว่าเขาบอกว่ามันเป็นจริง ไม่เชื่อ กาลามสูตร

แล้วพอไปทำวัตรๆ ก็เหลือคนเดียวเลย เหลือคนเดียวก็บอกว่า อ้าว! หน่อของพุทธะ เราจะเหลือคนเดียวก็ให้เหลือเถอะ อย่าให้เราท้อแท้ อย่าให้เราคิดว่ามันจะไม่เป็นประโยชน์กับเรา

มันต้องเป็นประโยชน์กับเรา

คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก เราจะเป็นคนโง่หรือเราจะเป็นเขาโง่ ถ้าเราเสียสละความเป็นเขาโง่ เราก็อำนาจให้เป็นคนโง่ แล้วไปตามกระแสเขาก็จบไป แล้วโลกเขาเป็นอย่างนี้ไง แล้วที่มันจะพัฒนาขึ้นมาให้มีบุญมีกุศลละ

นั่นเราพิจารณาของเรา แล้วตั้งสติของเรา เราต้องภาคภูมิใจ เราไม่ใช่พอใจว่าเหลือคนเดียว เราต้องภาคภูมิใจว่า เรามีสติปัญญาที่จะคัดเลือกและแยกแยะได้ แล้วเราพยายามจะประพฤติปฏิบัติให้ขึ้นมาเป็นความจริงของเราให้ได้ ถ้าเป็นจริงของเราได้ ทำถูกต้องชอบธรรม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ การประพฤติปฏิบัติมันต้องมี
แนวทางที่ชอบธรรม แนวทางที่ถูกต้อง

แล้วถ้าเราปฏิบัติแนวทางที่กิเลสชอบ สุมหัวกัน คู้เล่นสนุกครึกครื้น ไปไหนเป็นหมู่เป็น
คณะเต็มรถอัดแน่นกันไปเลย เฮกันไปก็เฮกันมา

ถูกต้องหรือ ถูกต้องหรือ

เราก็คิดได้ เราก็เลือกได้

ฉะนั้น เราเอาความถูกต้อง สิ่งที่มีมันไม่ถูกต้อง เรายกไว้ แขว่นไว้ แล้วมันเป็นกรรมของ
สัตว์ เพราะมันเหลือเราคนเดียว เหลือคนเดียว เราก็ทำของเราคนเดียวเนาะ จบ

ถาม : ข้อ ๒๗๖๖. เรื่อง “กราบขอวิธีเลิกความเคียดแค้นและผูกใจเจ็บ”

ตอบ : อันนี้เขาพูดมานะ เขียนมา ๓-๔ หน้า มันเป็นเรื่องผลกระทบกระทั่งกัน
ครอบครัว แล้วเป็นคำถามไ

คำถามที่ ๑. เราจะให้อภัยโหสิกรรมคนที่ทำร้ายเราอย่างมากมาเป็นเวลานาน ทำให้
เจ็บแค้นโกรธเกลียดฝังใจจนอยากแข่งให้เขาตายได้อย่างไรคะ จะใช้วิธีการอย่างใดถึงจะปรับ
จิตของเราได้

๒. จากนี้หนูควรปฏิบัติต่อตัวเขาอย่างไร ตอนนี้หนูไม่ได้พูดคุยกะ ยกเว้นมีเรื่องสำคัญคะ
หนูเคยฟังธรรมมาบ้างเล็กน้อย สมองเข้าใจว่า คนเราไม่ควรผูกอาฆาต ควรให้อภัย ไม่ต่อเวร
ต่อกรรม เพราะมีแต่การทำให้เราทุกข์เอง แต่ใจมันไม่ตอบสนองคะ ยังวนเวียนคิดแต่สิ่งที่เขา
ทำกับเขา แค้นจนอยากจะทำร้าย แข่งให้เกิดสิ่งที่ไม่ดี

นี่คือคำถามเนาะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามันเป็นปัญหาในครอบครัว ถ้าเป็นปัญหาในครอบครัว ส่วนใหญ่แล้ว ถ้า
เราเกิดมาแล้วเรามีสติสัมปชัญญะ เราได้ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แล้ว มันก็เข้าคำถามที่ ๑. ไ

คำถามที่ ๑. เราควรให้อภัยกัน ควรโหสิกรรมต่อกัน คนที่ทำร้ายเราอย่างมากมาเป็น
เวลานาน ทำให้เจ็บแค้นโกรธเกลียดฝังใจจนอยากแข่งให้เขาตายไปอย่างไร จะใช้วิธีการ
อย่างไรปรับจิตของตัวเองคะ

เวลาจะปรับจิตของตัวเอง เราอยู่แล้วละ หลักธรรมในพระพุทธศาสนา หลักธรรมในพระพุทธศาสนาคือธรรมโอสธๆ ธรรมโอสธมันจะมาแก้ไขเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องความชอกช้ำเจ็บช้ำหัวใจนี้

แต่ความชอกช้ำเจ็บช้ำหัวใจ เราก็รู้ ธรรมโอสธขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ศึกษา ฟังเทศน์ฟังธรรม เราเข้าใจ แต่ธรรมโอสธมันแก้กิเลสเราไม่ได้ มันแก้ความเจ็บช้ำน้ำใจเราไม่ได้ มันไม่ได้เพราะอะไร

นี่ไง มันไม่ได้เพราะเวรกรรมมันสะสมมานาน ไร กรรมเก่า กรรมใหม่

กรรมเก่า กรรมใหม่ ถ้ากรรมเก่า กรรมใหม่นะ ถ้าเราพูดในชาติปัจจุบัน ไร ในชาติปัจจุบันมันก็เป็นคนในครอบครัวเรานี่ ไร เห็นหน้ากันอยู่อย่างนี้ แต่เวลาเกิด เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน แต่เวรกรรมของแต่ละคนมันมาไม่เหมือนกัน มันไม่เหมือนกัน แต่มีสายสัมพันธ์ พันธุกรรมของจิตเกี่ยวพันกับพ่อกับแม่ มันถึงมาเกิดเป็นครอบครัวเดียวกัน ถ้าเกิดครอบครัวเดียวกัน สิ่งทีกระทบกระทั่งกันมา นี่กรรมเก่าๆ

ฉะนั้นบอกว่า นั่นกรรมเก่า นี่กรรมปัจจุบัน

ไอ้กรรมเก่าๆ มันฝังลึกในใจเรานี่

มันถึงบอกว่า ให้อภัยก็ไม่ได้ อโหสิกรรมก็ไม่ได้ อยากแข่งชักให้เขาตายเลย ให้เขาตายเลย

ทั้งๆ ที่มันเป็นบาปเป็นกรรมนะเนี่ย

เพราะเขาบอก ถ้ามันศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ แล้วพอเข้าใจแล้วมันจะละได้หมด ละได้หมด มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้

นี่เรื่องผลกระทบจากกรรมเก่า กรรมใหม่ เกิดจากวิภวณะนะ แต่เวลาจะแก้กิเลสๆ มันแก้กิเลสเราเองเลย

เราแก้กิเลส เห็นไหม โทสจจิต โมหจจิต โลกจจิต คนขี้โกรธ คนขี้หลง คนขี้โลภ มันไปคนละเรื่องเลย ไอ้คนขี้โกรธมันก็จะโกรธเขาว่าไปนะ ใครไม่ยอมรับกูเป็นเจ้าพ่อ ไม่ยอมนะ ไอ้คนที่หลง หลงใหญ่ได้ปลื้มไปทั่ว นี่แก้กิเลสโดยตรง

ฉะนั้น สิ่งทีเวลาบอกว่า เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร คำว่า “ไม่จองเวรๆ” ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมโอสธเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันยังไม่เป็นของเรา

ถ้ามันเป็นของเรา ศีล สมาธิ ปัญญามันจะเกิดที่นี่ ถ้ามันเกิดที่นี่ขึ้นมา

แค่นี้ แค่ว่าภาวนาให้จิตสงบยังยากเลย เพราะอะไร เพราะมันผลกระทบมากมาย ถ้าผลกระทบมากมายขึ้นมา เราชนะดิตรม เราอดทน สิ่งใดเราก็ก่อนไว้ ยากก่อนไว้ ยากก่อนไว้

เพราะกรรมเก่า เวลาเราพิจารณา เราคิดของเราขึ้นมา มันเป็นกรรมปัจจุบัน เราจะแก้กันที่ปัจจุบันนี้

แต่ทำไมคนในครอบครัวทั้งหมดเลย ทำไมไม่มีปัญหาอยู่คนเดียวล่ะ แล้วคนอื่นทำไมมันไม่มีล่ะ พอไม่มี มันผูกอาฆาตกันมาอย่างไรล่ะ ถ้ามันผูกอาฆาตอย่างไร เขาจะรู้หรือไม่รู้ เรื่องของเขา แต่เรารู้

ถ้าเรารู้ขึ้นมา เราก็ตั้งใจของเรา นี่ไง เราฝึกหัดของเรา เราตั้งสติของเรา เราย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร อโหสิกรรมๆ ทำได้ก็ทำ ทำไม่ได้ก็แล้วไป แต่เราก็กินซ้ำทำซ้ำขึ้นมา เพื่ออะไร

เพื่อฟื้นฟูจิตใจใจ เพื่อบรรเทาบาปแผลในใจเรา นี่ไง เพื่อบรรเทาอันนี้ๆ ถ้ามันระงับได้ มันระงับที่นี่ ถ้ามันระงับไม่ได้ เราใส่ฟันใส่ไฟเข้าไปต่อเนื่อง แล้วเราก็กินใจ

เขาบอกว่า เราก็จะระงับไง เพราะไปคำถามใจ

เราจะให้อภัย อโหสิกรรมคนที่ทำร้ายเราอย่างมากมาย

คนที่ทำร้ายเรา คนที่ทำร้ายเรา ทำร้ายด้วยอะไรล่ะ เขาทำร้ายด้วยความสะใจของเขา เขาทำด้วยความพอใจของเขา นั่นมันเป็นกรรมของสัตว์ นั่นเป็นกรรมของสัตว์ แล้วทำไมเขาต้องทำร้าย

ตอนนี้อยู่สาร ลูกฆ่าพ่อ พ่อฆ่าแม่ ฆ่ากันเต็มไปหมดด้วยความหลงยาเสพติด ด้วยความหลงจิตผิดปกติ พ่อแม่ตัวเอง ใช้ไม้ ใช้มีดฟัน ใช้มีดฆ่า ใช้มีดทำลาย นั่นมันกรรมอะไรนะ กรรมของสัตว์

ไอ้ของเรา เราไม่ถึงขนาดนั้น ถ้าไม่ถึงขนาดนั้น เราย้อนกลับมา นี่ ย้อนกลับมา เราย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

และไอ้เรื่องกรรมเก่านี้ละ มันกระตุ้นแรงมาก เข้าใกล้นี้ โอ้โฮ! มันรับไม่ได้เลยนะ นี่กรรมเก่า แล้วปัจจุบันนี้เราศึกษาธรรมะด้วย แล้วธรรมโอสถ เราต้องทำอย่างนี้ด้วย มันยิ่งฝันสองชั้นสามชั้น

แต่เราเป็นผู้มีบุญ เพราะเราเกิดในสถานะอย่างนี้ เราถึงมีธรรมโอสถขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเทียบเคียงกรณีที่เกิดขึ้นไง มันเลยเห็นภาพชัดว่าเราควรจะรักษาดูแลหัวใจของเราอย่างไร แล้วแก้ไขของเราด้วยการหายใจเข้านี้ก็พุท หายใจออกนี้ก็โธ ด้วยการพัฒนาหัวใจของเราให้เข้มแข็ง พัฒนาหัวใจของเราให้ยอมรับความจริง แล้วเราพยายามรักษาตัวของเรา

เวอร์ย่อมระบับด้วยการไม่จองเวร เราไม่ใส่พินใส่ไฟเข้าไป แล้วเราไม่สร้างเวรต่อเนื่องไป แค่นี้ก็เจ็บพอแล้ว แค่นี้ก็เจ็บพอแล้ว อย่าให้เจ็บชาติต่อๆ ไปอีกเลย เจ็บชาตินี้ให้มันจบกันไป ไม่เอาอีกแล้ว

ไม่เอาด้วยสติด้วยปัญญานะ พอสติปัญญามันขาดพรวด ไปแล้ว ไปล่อกับเขาอีกแล้ว

นี่ผลของการกระทำไง นี่ผลของเวรของกรรม จบ

๒. จากนั้นหนูควรปฏิบัติตัวต่อเขาอย่างไรคะ ตอนนี้อย่าพูด ยกเว้นแต่เรื่องสำคัญคะ หนูเคยฟังธรรมบ้างเล็กน้อย สมองไม่ให้ผูกอาฆาต ควรให้อภัย ไม่ต่อเวรต่อกรรม หนูควรปฏิบัติตัวอย่างไรคะ

ก็ตั้งสติของเราให้แหละ ปฏิบัติตัวเป็นเรื่องราวธรรมดาๆ ทำจนมันเป็นเรื่องปกติธรรมดาไปไง ใ้ฉันเฝ้าระวัง เฝ้าเฝ้าระวังนะ พอเฝ้าเฝ้า เผลอมันเลือดซิบๆ ตลอด แล้วมันโหดร้าย มันทำลายใจ แล้วห่างไม่ได้ด้วยนะ มันยังไม่สิ้นเวรสิ้นกรรม มันก็มีเวรมีกรรมกันต่อไปอย่างนี้แหละ

แต่ถ้ามันสิ้นเวรสิ้นกรรมนะ เฮ้อ! เลิกแล้วต่อกันเสียที เลิกแล้วต่อกันเสียที เขาก็ใช้ชีวิตอิสระของเขา เราก็ใช้ชีวิตอิสระของเรา แล้วคนในครอบครัวเดียวกันก็ทำงานร่วมกันต่อเนื่องไป แต่เรื่องความเป็นปมในใจ เป็นปมในหัวใจ มันละได้ มันวางได้ มันเป็นเรื่องกรรมของสัตว์ เรื่องกรรมของสัตว์

พระพุทธศาสนาสอนเรื่องกรรมดีและกรรมชั่ว กรรมคือการกระทำ แล้วกรรมที่ได้การกระทำ ทำกันมาไว้ แล้วก็มาพบกันในชาตินี้ เขาจะรู้ไม่รู้ แต่เราเจ็บ ถ้าเขามีเวรมีกรรม เขาก็เจ็บ ต่างคนต่างเจ็บ แล้วเก็บไว้ในหัวใจไง แล้วก็ฟาดฟันกันไป แล้วถ้ามันมีความเข้าใจกันได้ แล้วให้อภัยต่อกันนะ ใ้เคยพูดที่เหน็บแนม พูดเสียดแทง มันจะพูดคุณครับ คุณ ผม อย่างดีเลย ถ้ามันเลิกได้

เราก็ปรารถนาคุณงามความดีทั้งสิ้น นี่พูดถึง เวอร์ย่อมระบับด้วยการไม่จองเวร เราไม่จองเวรจองกรรมใครทั้งสิ้น แต่มันมีเวรมีกรรมต่อกัน มันมีผลต่อความรู้สึกไง เห็นหน้าไม่ได้เลยนะ ใ้โฮ! มันเจ็บซ้ำ มันมีผลต่อความรู้สึก มันมีผล มันจะสังโยชน์มันผูกมันมัด

ความเห็นผิดๆ เห็นผิดเพราะกิเลสมันใส่พิษใส่ไฟ

ถ้าเห็นถูก เห็นถูกนะ คนเราประกอบไปด้วยธาตุ ๔ เหมือนกัน จิตวิญญาณเหมือนกัน
แต่กิเลสค้นหาความทะยานอยากของคนไม่เหมือนกัน ยิ่งใหญ่และแตกต่างกัน

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาระงับ ด้วยความเวอร์ระงับด้วยความไม่
จองเวร

เราฝึกหัดของเรา จะมากจะน้อยก็เพื่อหัวใจดวงนี้ อย่าให้มันทุกข์มันยากจนเกินไป
ไม่ให้มันทุกข์มันยากจนเกินไปด้วยธรรมโอสถ เอวัง